

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi palkkaturvalain 11 ja 11 a §:n kumoamisesta ja merimiesten palkkaturvalain, työttömyysturvalain, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain, vuorotteluvapaalain ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 23 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi palkkaturvalain 11 ja 11 a §:n kumoamisesta ja merimiesten palkkaturvalain, työttömyysturvalain, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain, vuorotteluvapaalain ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 23 §:n muuttamisesta (HE 64/2015 vp): Asia on saapunut työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- ylitarkastaja Johanna Nyberg, työ- ja elinkeinoministeriö
- vanhempi hallitussihteeri Nico Steiner, työ- ja elinkeinoministeriö
- hallitusneuvos Esko Salo, sosiaali- ja terveysministeriö
- yksikön päällikkö Tiina Korhonen, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Uudenmaan TE-toimisto
- Kansaneläkelaitos
- Akava ry
- Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
- Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö - TVY ry
- Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi palkkaturvalakia, merimiesten palkkaturvalakia, työttömyysturvalakia, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia, vuorotteluvapaalakia ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön sovel-

Valiokunnan mietintö TyVM 2/2015 vp

tamisesta annettua lakia. Tavoitteena on keventää hallintoa ja parantaa työ- ja elinkeinohallinnon toiminnan tuloksellisuutta.

Palkkaturvalakia ja merimiesten palkkaturvalakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että palkkaturva-asioiden käsittely voitaisiin valtioneuvoston asetuksella keskittää Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen. Palkkaturva-asioita käsitellään nykyisin 13 elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa. Palkkaturva-asioiden keskittäminen yhdenmukaistaisi ja lyhentäisi käsittelyaikoja sekä parantaisi palkkaturvamenettelyn toimivuutta.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan työttömyysturvalaissa säädetyn työttömyysturva-asiamiehen tehtävän lakkauttamista, koska erilliselle valtion etua valvovalle työttömyysturva-asiamiehelle ei ole enää tarvetta. Tavoitteena on jälkikäteisen valvonnan sijasta vahvistaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kykyä huolehtia työttömyysturvan toimeenpanon ohjaustehtävästä. Hallituksen tavoitteena on säätää asetuksella työttömyysturva-asioiden ohjauksen keskittämisestä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen.

Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annettuun lakiin tehtäisiin eräitä vähäisiä työ- ja elinkeinohallinnon organisaatioon liittyviä muutoksia.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Esityksessä ehdotetaan palkkaturvaa ja työttömyysturvaa koskevia säännöksiä muutettaviksi siten, että sekä palkkaturvahakemusten käsittely että TE-toimistojen oikeudellinen ohjaus voidaan keskittää hallinnollisesti yhteen ELY-keskukseen. Samalla työttömyysturva-asiamiehen tehtävä lakkautetaan, koska erilliselle valtion etua valvovalle asiamiehelle ei ole enää tarvetta. Tavoitteena on keventää hallintoa ja parantaa työ- ja elinkeinohallinnon toiminnan tuloksellisuutta.

Palkkaturvahakemusten käsittely keskitetään hallinnollisesti Uudenmaan ELY-keskukseen, joka on siihen parhaiten soveltuva, koska se käsittelee jo nykyisin työnantajien kotipaikan perusteella 40,7 % kaikista palkkaturva-asioista. Koska kyseessä on hallinnollinen keskittäminen, palkkaturvatehtäviä hoitavia henkilöitä on kuitenkin edelleen monipaikkaisesti sijoittuneena useampaan kuin yhteen ELY-keskukseen ja tarkoitus on, että tehtäviä hoitaisivat jatkossa pääosin samat henkilöt kuin nykyisin eri ELY-keskuksissa. Keskittämisellä varmistetaan nykyistä paremmin henkilöstöresurssien riittävyys sekä mahdollistetaan osaamisen, palkkaturvaprosessin ja yhteisten toimintatapojen kehittäminen. Hallinnollisen keskittämisen etuna on, että se parantaa palkkaturvaa hakevien yhdenvertaisuutta ja oikeusturvaa, kun hakemusten käsittelyajat lyhenevät ja ratkaisukäytäntö yhtenäistyy.

Työttömyysturvaan, julkisiin työvoima- ja yrityspalveluihin ja vuorotteluvapaaseen liittyvä TE-toimistojen oikeudellinen ohjaus on myös tarkoitus keskittää Uudenmaan ELY-keskukseen. Keskitetyllä laadukkaalla ohjauksella varmistetaan TE-toimistojen osaaminen ja soveltamiskäytännön yhdenmukaisuus koko maassa.

Valiokunnan mietintö TyVM 2/2015 vp

Valiokunta pitää palkkaturvatehtävien hallinnollista ja TE-toimistojen oikeudellisen ohjauksen keskittämistä Uudenmaan ELY-keskukseen tarkoituksenmukaisena ja puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina. Valiokunta korostaa monipaikkaista tehtävien hoitamista ja pitää tärkeänä, että sekä palkkaturvatehtäviä että muita ELY-keskusten tehtäviä hoitavat henkilöt alueellisen osaamisen ja edustavuuden turvaamiseksi edelleen sijoittuvat eri ELY-keskuksiin myös henkilövaihdosten jälkeen. Valiokunta katsoo, että pitkällä aikavälillä ELY-keskusten yhteisten tehtävien johtoa tulee keskittää myös muihin kuin Uudenmaan ELY-keskukseen.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomina hallituksen esitykseen HE 64/2015 vp sisältyvät 1.—6. lakiehdotuksen.

Helsingissä 26.11.2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

varapuheenjohtaja Heli Järvinen vihr
jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Juho Eerola ps
jäsen Reijo Hongisto ps
jäsen Jaana Laitinen-Pesola kok
jäsen Leena Meri ps
jäsen Merja Mäkisalo-Ropponen sd
jäsen Ilmari Nurminen sd
jäsen Eero Suutari kok
jäsen Martti Talja kesk
jäsen Juhana Vartiainen kok
varajäsen Antero Laukkanen kd
varajäsen Jari Myllykoski vas

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marjaana Kinnunen